

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціальної педагогіки
та психології

Ольга ПОНОМАРЕНКО

« _____ » 2024 р.

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів

заочної (дистанційної) форми здобуття освіти спеціальності 013 Початкова освіта
освітньо-професійна програма Початкова освіта

Укладач /Укладачі: Світлана ГРЕБІНЬ, кандидат філософських наук, доцент кафедри дидактики та методик навчання природничо-математичних дисциплін КЗ «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри дошкільної та початкової освіти

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2023 р.

Завідувач кафедри _____

_____ (підпис) Лариса СУЩЕНКО

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціальної педагогіки та психології

Протокол № 6 від “24” січня 2024р.

Голова науково-методичної ради факультету
соціальної педагогіки та психології

_____ (підпис) Тетяна ТУРБАР

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

_____ (підпис) Юлія Зубцова (ініціали, прізвище)

2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань: <i>01 Освіта / Педагогіка</i>	Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
		Цикл дисциплін: блок вільного вибору в межах спеціальності	
Спеціальність: <i>013 Початкова освіта</i>	Кількість годин – 90	Семестр:	
			6-й
Освітньо-професійна програма: <i>Початкова освіта</i>	Кількість змістових модулів – 4	Лекції	
			4 год.
		Практичні	
Рівень вищої освіти: <i>бакалаврський</i>	Кількість поточних контрольних заходів – 4		4 год.
		Самостійна робота	
			82 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: <i>залік</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Нова українська школа: інноваційні підходи до навчання» є засвоєння здобувачами освіти концептуальних основ нової освітньої системи України, розуміння змісту Концепції Нової української школи щодо надання якісної освіти, реалізації компетентнісного, особистісно орієнтованого, аксіологічного, дитиноцентричного, інтегративного підходів у процесі навчання та розуміння особистості дитини як найвищої соціальної цінності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Нова українська школа: інноваційні підходи до навчання» є:

- усвідомити концептуальні основи оновленої системи освіти України, зміст Концепції Нової української школи та причини необхідності реформування освітньої галузі на сучасному етапі розвитку суспільства;

- розуміти сутність інноваційних підходів до навчання в контексті Нової української школи (компетентнісного, особистісно орієнтованого, аксіологічного, дитиноцентричного, інтегративного та інших) та навчитися застосовувати набуті знання у практичній діяльності;

- ознайомитися із освітнім досвідом деяких країн світу, ідеї та підходи до навчання дітей яких запозичила Нова українська школа; визначити спільні та відмінні

риси в освітніх системах України та цих країн.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
Компетентності:	
ЗК 1. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо	Методи: Пояснювально-ілюстративні Проблемно-пошукові методи Дослідницькі методи Методи самостійної роботи Контрольні заходи: Самостійна робота Тестування, доповідь, презентація
ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків	Методи: Проблемно-пошукові методи Дослідницькі методи Методи самостійної роботи Аналітичні методи Контрольні заходи: Доповідь, презентація
СК 6. Здатність організувати освітній процес з урахуванням особливостей компетентнісного, діяльнісного, інтегративного підходу та застосуванням ігрових методів навчання в початковій школі	Методи: Методи формування сфери творчих якостей Методи самостійної роботи Аналіз інцидентів із практики («метод кейсів») Контрольні заходи: Тестування
Результати навчання:	
РНЗн 15. Знати особливості компетентнісного, діяльнісного, інтегративного підходу	Методи: Дослідницькі методи Методи самостійної роботи Контрольні заходи: Тестування
РНУ 2. Здійснювати пошук професійно-педагогічної інформації, послуговуючись різними джерельними базами	Методи: Проблемно-пошукові методи Методи самостійної роботи Контрольні заходи: Доповідь, презентація, есе
РНУ 20. Застосовувати компетентнісний, діяльнісний, інтегративний підходи та ігрові методи навчання в освітньому процесі	Методи: Методи формування сфери творчих якостей Методи самостійної роботи Контрольні заходи: Доповідь, презентація

Міждисциплінарні зв'язки.

Навчальні дисципліни: Основи педагогічної майстерності. Вступ до педагогічної професії. Педагогіка. Дидактика початкової освіти. Діяльнісний підхід у початковій школі.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інноваційні підходи до навчання дітей в контексті нової української освітньої парадигми та Концепції НУШ.

Реформування освіти в Україні, його причини. Поняття «освітня парадигма». Нова освітня парадигма в українській освіті. Сучасна модель освіти. Інновації в освіті. Концептуальні засади Нової української школи. Концепція НУШ. Державний стандарт початкової освіти. Закон «Про освіту». Сучасні (інноваційні) методологічні підходи до шкільної освіти в контексті Нової української школи. Компетентнісний підхід – основний орієнтир педагогічної діяльності. Компетенція і компетентність. Принцип дитиноцентризму. Особистісно орієнтований підхід. Ціннісний (аксіологічний) підхід. STEM-освіта в Україні. Інтегративний та трансдисциплінарний підходи до навчання.

Змістовий модуль 2. Інструменти реалізації інноваційних підходів до навчання дітей в контексті Нової української школи.

Реалізація сучасних підходів до навчання за допомогою інноваційних педагогічних інструментів. Поняття «освітні технології», «педагогічні технології», «технології навчання». Відмінності між поняттями «технологія» і «методика». Методика, методи, прийоми, стратегії як засоби реалізації інноваційних підходів до навчання.

Змістовий модуль 3. Підходи до організації інноваційного освітнього середовища згідно до Концепції Нової української школи. Форми навчання.

Організація сучасного освітнього процесу. Інноваційне освітнє середовище. Форми навчання. Дистанційна форма навчання як одна з інноваційних форм організації освітнього процесу.

Змістовий модуль 4. Концепція НУШ: запозичення досвіду іноземних країн щодо впровадження інноваційних підходів до навчання дітей та організації освітнього простору.

Запозичення освітнього досвіду іноземних країн під час створення Концепції Нової української школи. Провідні ідеї зарубіжних країн в галузі освіти: Чехії, Фінляндії, Литви, Польщі, США, Сінгапуру, Болгарії, Німеччини та інших.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, годин		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, годин		Практичні, годин		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.							
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>		<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>
		о/д ф.	з/дист ф.									
1. Інноваційні підходи до навчання дітей в контексті нової	15		2		2				13	15		15

української освітньої парадигми та Концепції НУШ												
2. Інструменти реалізації інноваційних підходів до навчання дітей в контексті Нової української школи	15		2		1		1		13	15		15
3. Підходи до організації інноваційного освітнього середовища згідно до Концепції Нової української школи. Форми навчання	15		2		1		1		13		15	15
4. Концепція НУШ: запозичення досвіду іноземних країн щодо впровадження інноваційних підходів до навчання дітей та організації освітнього простору	15		2				2		13		15	15
Усього за змістові модулі	60		8		4		4		52	30	30	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30								30	20	20	40
Загалом	90								100			

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Інноваційні підходи до навчання дітей в контексті нової української освітньої парадигми та Концепції НУШ	-	2
2	Інструменти реалізації інноваційних підходів до навчання дітей в контексті Нової української школи	-	1
3	Підходи до організації інноваційного освітнього середовища згідно до Концепції Нової української школи. Форми навчання	-	1
Разом		-	4

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Інструменти реалізації інноваційних підходів до навчання дітей в контексті Нової української школи	-	1
2	Підходи до організації інноваційного освітнього середовища згідно до Концепції Нової української школи. Форми навчання	-	1
3	Концепція НУШ: запозичення досвіду іноземних країн щодо впровадження інноваційних підходів до навчання дітей та організації освітнього простору	-	2
Разом		-	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	<p>Комплексний контрольний захід – самостійна робота</p> <p>- <i>теоретична частина:</i> тестування;</p> <p>- <i>практична частина:</i> розроблення термінологічного словника; - визначення основних рис сучасної освітньої парадигми</p>	<p>Питання для підготовки:</p> <p><i>Теоретична частина завдання – тестування</i> – освітні парадигми, інновації в освіті, інноваційні підходи до навчання (див. на дистанційній платформі Moodle).</p> <p>Вимоги до виконання та оформлення:</p> <p><i>Практична частина завдання:</i> - створити та оформити у вигляді презентації термінологічний словник за тематикою: «Освітні парадигми», уміти пояснити сутність кожної з парадигм освіти; - на основі презентації до лекції визначити основні риси сучасної освітньої парадигми, уміти пояснити, чому саме ці риси є актуальними на сучасному етапі розвитку освіти та суспільства</p>	<p>За теоретичну частину: 5 питань по 2 бали за кожну правильну відповідь;</p> <p>За практичну частину: 5 балів отримує студент, який виконав завдання самостійно, у повному обсязі, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час представлення виявив навички взаємодії з аудиторією, запропонував власні завдання або запитання для групового обговорення; 4 бали отримує студент, який виконав завдання самостійно, у повному обсязі, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час представлення виявив навички взаємодії з аудиторією, але не запропонував власні завдання або запитання для групового обговорення; 3 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час представлення презентації виявив певну активність, запропонував власні завдання або запитання для групового обговорення; 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час представлення презентації виявив певну активність, але не запропонував власні завдання або запитання для групового обговорення; 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без творчого підходу; 0 балів отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття</p>	<p>10</p> <p>5</p>

Усього за ЗМ 1 контр. заходів	1			15
2	<p>Комплексний контрольний захід – самостійна робота</p> <p>- теоретична частина: тестування;</p> <p>- практична частина: порівняльний аналіз традиційних та інноваційних підходів до навчання</p>	<p>Питання для підготовки: Теоретична частина завдання – тестування – інноваційні підходи до навчання, інструменти реалізації інноваційних підходів до навчання (див. на дистанційній платформі Moodle).</p> <p>Вимоги до виконання та оформлення: Практична частина завдання: - на основі презентації до лекції зробити порівняльний аналіз традиційних та інноваційних підходів до навчання дітей; представити результати дослідження у вигляді таблиці (презентація на 3-4 слайдах); уміти довести свою думку</p>	<p>За теоретичну частину: 5 питань по 2 бали за кожен правильну відповідь;</p> <p>За практичну частину: 5 балів отримує студент, який виконав завдання самостійно, у повному обсязі, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час представлення виявив навички взаємодії з аудиторією, запропонував власні завдання або запитання для групового обговорення; 4 бали отримує студент, який виконав завдання самостійно, у повному обсязі, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час представлення виявив навички взаємодії з аудиторією, але не запропонував власні завдання або запитання для групового обговорення; 3 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час представлення презентації виявив певну активність, запропонував власні завдання або запитання для групового обговорення; 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час представлення презентації виявив певну активність, але не запропонував власні завдання або запитання для групового обговорення; 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без творчого підходу; 0 балів отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття</p>	10 5
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	1			15
3	<p>Комплексний контрольний захід – самостійна робота</p> <p>- теоретична частина: тестування;</p> <p>- практична частина: порівняльний аналіз традиційних та інноваційних інструментів реалізації сучасних підходів до навчання дітей</p>	<p>Питання для підготовки: Теоретична частина завдання – тестування – інструменти реалізації інноваційних підходів до навчання, форми навчання, інноваційне освітнє середовище (див. на дистанційній платформі Moodle).</p> <p>Вимоги до виконання та оформлення: Практична частина завдання: - на основі презентації до лекції</p>	<p>За теоретичну частину: 5 питань по 2 бали за кожен правильну відповідь;</p> <p>За практичну частину: 5 балів отримує студент, який виконав завдання самостійно, у повному обсязі, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час представлення виявив навички взаємодії з аудиторією, запропонував власні завдання або запитання для групового обговорення; 4 бали отримує студент, який виконав завдання самостійно, у повному обсязі, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час представлення виявив навички взаємодії з аудиторією, але не запропонував власні завдання або запитання для групового обговорення; 3 бали отримує студент, який виконав</p>	10 5

		зробити порівняльний аналіз традиційних та інноваційних інструментів реалізації сучасних підходів до навчання дітей; представити результати дослідження у вигляді таблиці (презентація на 3-4 слайдах); уміти довести актуальність сучасних змін в освіті	завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час представлення презентації виявив певну активність, запропонував власні завдання або запитання для групового обговорення; 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час представлення презентації виявив певну активність, але не запропонував власні завдання або запитання для групового обговорення; 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без творчого підходу; 0 балів отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття	
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	1			15
4	Комплексний контрольний захід – самостійна робота <i>- теоретична частина:</i> тестування; <i>- практична частина:</i> порівняльний аналіз систем освіти іноземних країн, чий освітній досвід вивчався під час створення Концепції Нової української школи	Питання для підготовки: <i>Теоретична частина завдання – тестування</i> – форми навчання, інноваційне освітнє середовище (див. на дистанційній платформі Moodle). Вимоги до виконання та оформлення: <i>Практична частина завдання:</i> - на основі презентації до лекції та додаткового матеріалу з сайту «Нова українська школа» (http://nus.org.ua/) дослідити, які саме риси були запозичені Новою українською школою з освітніх систем іноземних країн. Результати дослідження викласти на 3-5 слайдах; уміти пояснити актуальність зазначених вами запозичень	За теоретичну частину: 5 питань по 2 бали за кожну правильну відповідь; За практичну частину: 5 балів отримує студент, який виконав завдання самостійно, у повному обсязі, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час представлення виявив навички взаємодії з аудиторією, запропонував власні завдання або запитання для групового обговорення; 4 бали отримує студент, який виконав завдання самостійно, у повному обсязі, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час представлення виявив навички взаємодії з аудиторією, але не запропонував власні завдання або запитання для групового обговорення; 3 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час представлення презентації виявив певну активність, запропонував власні завдання або запитання для групового обговорення; 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час представлення презентації виявив певну активність, але не запропонував власні завдання або запитання для групового обговорення; 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без творчого підходу; 0 балів отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття	10 5
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	1			15

Усього за змістові модулі контр. заходів	4			60
--	---	--	--	----

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Теоретичне завдання	Питання для підготовки: тестування: (див. на дистанційній платформі Moodle).	10 питань по 2 бали за кожну правильну відповідь	20
	Практичне завдання	Оформлення: есе (у вигляді презентації) на тему: «Порівняння підходів до навчання дітей у новій українській системі освіти та в системі освіти будь-якої з країн, досвід якої був запозичений НУШ»	- Якість дослідження (глибина та повнота розкриття теми): 0 – 10 балів; - Дотримання академічної доброчесності (відсутність плагіату): 0 – 5 балів; - Якість оформлення виступу (естетичність та лаконічність оформлення презентації): 0 – 5 балів	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Державний стандарт початкової освіти: за станом на: поточна редакція від 24.07.2019 р. Сайт Верховної Ради України. 2019. Офіційне видання. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>.
2. Закон України «Про освіту»: чинний; поточна редакція від 04.01.2024 р. Офіційне видання. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
3. Концепція Нової української школи. Сайт Міністерства освіти і науки України. Київ, 2016. 34 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
4. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja : navchalno-metodичний posibnik. Za zag. red. H. M. Bibik. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с.

Додаткова:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція. 2021. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf.
2. Базовий компонент дошкільної освіти: нова редакція. Презентація. 2020. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2020/21.12/bazovyyu%20komponent%20doshkillya.pdf>.
3. Богуш А. Дитиноцентризм Василя Сухомлинського в педагогічному вимірі століття. Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки. № 3 (62), вересень. 2018. Т. 1. С. 17 – 21.

4. Васильченко Л. В., Гребінь С. М., Фролов Д. О. Деякі аспекти реалізації інтегративного підходу до навчання в контексті Нової української школи в закладах базової середньої освіти. *Освіта. Інноватика. Практика: науковий журнал*. Том 11, № 1. Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка, редкол.: О. В. Семеніхіна (гол.ред.) [та ін.]. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка. 2023. С. 6 – 10.

5. Гребінь С. М., Васильченко Л. В. Трансдисциплінарність у змісті природничо-математичної освіти. *Нова педагогічна думка* : науково-методичний журнал. Рівне : РОІППО, 2021. № 4 (108). С. 124 – 128.

6. Гребінь С. М., Васильченко Л. В., Фролов Д. О. Інноваційні методи навчання в умовах Нової української школи. *Colloquium-journal*. № 32 (155). Poland, Warszawa : Wydawca «Interdruk», 2022. С. 13 – 15.

7. Гребінь С. М. Використання практико-орієнтованих завдань в змісті природничих дисциплін для реалізації їх компетентнісного потенціалу. *Збірник наукових праць «Актуальні питання природничо-математичної освіти»*. Випуск 1(15). Суми, 2020. С. 20 – 26.

8. Гребінь С. М., Інноваційні підходи до навчання природничих предметів в умовах Нової української школи. *Неперервна освіта нового сторіччя: виклики та пріоритети* : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (7 – 14 листопада 2022 р., м. Запоріжжя). *Електронний збірник наукових праць ЗОІППО*. № 3(50) (жовтень 2022 р.). URL: <https://drive.google.com/file/d/1RxmehC1mevNQ8OzRA8oPwF2c1fLdY10-/view>.

9. Гребінь С. М. Реалізація дитиноцентризму як базового підходу Нової української школи : методичні рекомендації. Основні орієнтири розвитку системи освіти Запорізької області в контексті реалізації Концепції «Нова українська школа» в умовах очної, дистанційної та змішаної освіти у 2021/2022 навчальному році : метод. рекомендації: у 3-х ч. Відп. ред. О. Варецька; упор. Т. Верозубова; тех. ред. О. Тонне; ДОН ЗОДА, КЗ «ЗОІППО» ЗОР. Ч. II. Навчально-методичне забезпечення загальної середньої освіти. Електронний аналог друкованого видання (електронна книга). Запоріжжя : СТАТУС, 2021. 232 с. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. : іл., табл. С. 80 – 83.

10. Гребінь С. М. Реалізація принципу дитиноцентризму в педагогічній спадщині минулого. *Актуальні питання природничо-математичної освіти*. Випуск 2 (18). Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. С. 156 – 162.

11. Гребінь С. М. Технологічний підхід в освіті: аспект порівняння значень понять «технологія» та «методика». Методичні рекомендації. Основні орієнтири розвитку системи освіти Запорізької області в контексті реалізації Концепції «Нова українська школа» в умовах очної, дистанційної та змішаної освіти у 2022/2023 навчальному році: метод. рекомендації: у 2-х ч. Відп. ред., упор. О. Варецька; ДОН ЗОДА, КЗ «ЗОІППО» ЗОР. Ч. I. Науково методичне забезпечення діяльності закладів освіти. Електронний аналог друкованого видання (електронна книга). Запоріжжя : СТАТУС, 2022. 168 с. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см.: іл., табл. С. 19 – 23.

12. Гребінь С. М., Традиційне та інноваційне навчання: особливості підходів. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «STEM-освіта: досвід, виклики, ідеї та рішення» (у режимі інтернет-конференції), (20 – 21 жовтня 2022 р.), м. Запоріжжя. *Електронний збірник наукових праць ЗОІППО*. URL: <https://drive.google.com/file/d/1BuCXmxY2cEcjUo-LK1ZcAma64rpRIKUV/view>.

13. Гребінь С. М. Трансдисциплінарний підхід до навчання природничо-математичних дисциплін. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та перспективи» (13 – 15 травня 2021 р., м. Запоріжжя). *Електронний збірник наукових праць Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти*. Частина перша. Випуск № 3 (45). 2021. URL: <https://drive.google.com/file/d/1XnPZkMa7uTH3CIrfJYiUYJ1BovB4KXr2/view>.

14. Державний стандарт базової середньої освіти. Сайт Міністерства освіти і науки України. 2020. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>.

15. Методичні рекомендації до Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти). 2021. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/605/0be/86b/6050be86b4f68482865820.pdf>.

16. Міжнародна Конвенція про права дитини: за станом на: поточна редакція від 20.11.2014 р. Генеральна Асамблея ООН від 21.12.1995 р. Офіційне видання. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021.

17. Сухомлинський В. О. Вибрані твори у 5 томах. Т. 3. К.: Рад. шк., 1997. 670 с.

18. Фролов Д. О. Васильченко Л. В., Гребінь С. М., STEM-освіта як основа підвищення якості природничої освіти в умовах Нової української школи. *Педагогічні науки: теорія та практика*. Журнал Запорізького національного університету. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. № 2 (42). С. 19 – 25.

19. Чепелєва Н. Дитиноцентризм у суспільстві: психологічний стан та установи батьків. Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. Випуск 12. Львів, 2022. С. 123 – 129.

Інформаційні ресурси:

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

2. Новий Державний стандарт початкової загальної освіти. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>.

3. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua/>.

4. Сайт «Нова українська школа». URL: <http://nus.org.ua/>.

5. Сайт «Освіта». URL: <https://osvita.ua/school/56885/>.

6. Сайт Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. URL: <https://zoippo.zp.ua/pages/etc/orient.html>.

7. Нова українська школа у базовій середній освіті: впевнені кроки Запорізької області: науково-методичний посібник. Відп. ред. Т.Є. Гура; КЗ «ЗОІППО» ЗОР. Запоріжжя : ЗОІППО, 2022. 303 с. (Наукова книга). URL: <https://drive.google.com/file/d/10K6WcA8ML-yabDiza1Kw8s4e6fXP1IUI/view>.

8. Нова українська школа у базовій середній освіті: впевнені кроки Запорізької області: науково-методичний посібник. Відп. ред. Т.Є. Гура; КЗ «ЗОІППО» ЗОР. Запоріжжя : ЗОІППО, 2023. 208 с. (Наукова книга). URL: <https://drive.google.com/file/d/1ziYlfG9-2N23sI16VxJex1Zi026ojJJv/view>.

9. Основні орієнтири розвитку системи освіти Запорізької області в контексті реалізації Концепції «Нова українська школа» в умовах очної, дистанційної та змішаної освіти у 2023/2024 навчальному році: метод. рекомендації: у 3-х ч. Відп. ред., О. Варецька, упор. Л. Стрілець ; ДОН ЗОДА, КЗ «ЗОІППО» ЗОР. Ч. I. Науково-методичне забезпечення діяльності закладів освіти. Електронний аналог друкованого видання (електронна книга). Запоріжжя : СТАТУС, 2023. 128 с. URL: https://drive.google.com/file/d/18kXHrC5CuxYNo1TkqH_ENdWIKRySUs7t/view.

10. Основні орієнтири розвитку системи освіти Запорізької області в контексті реалізації Концепції «Нова українська школа» в умовах очної, дистанційної та змішаної освіти у 2023/2024 навчальному році : метод. рекомендації : у 3-х ч. Відп. ред. О. Варецька; упор. Л. Стрілець; ДОН ЗОДА, КЗ «ЗОІППО» ЗОР. Ч. II. Навчально-методичне забезпечення загальної середньої освіти. Електронний аналог друкованого видання (електронна книга). Запоріжжя : СТАТУС, 2023. 228 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1cJXmPG_F9wRghk3VYxTNn4DXijX12fPw/view.

11. Основні орієнтири розвитку системи освіти Запорізької області в контексті реалізації Концепції «Нова українська школа» в умовах очної, дистанційної та змішаної освіти у 2023/2024 навчальному році: метод. рекомендації: у 3-х ч. Відп. ред., упор. О. Варецька ; ДОН ЗОДА, КЗ «ЗОІППО» ЗОР. Ч. III. Дошкільна освіта. Електронний аналог друкованого видання (електронна книга). Запоріжжя: СТАТУС, 2023. 184 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1pG4vmPWvGRxO3a0Wzja2moabr-va_Ooa/view.